

בסייעתא דשמיא

שיעורים בליקוטי הלכות

שנאמרו בס"ד ע"י

הרה"ח ר' ניסן דוד שליט"א

לקוטי הלכות חלק א' דף ט"ז: - יז

הלכות השכמת הבוקר ה"ה

אות ז- י"ב

מכון

הליכות נועם

halicot.noam@gmail.com

נכתב לפני עריכה

ניתן להאזין לשיעורים
במס' טלפון מיוחד
לשיעורי הרב שליט"א
במס' **0527111070**

לשמיעה, והורדה,
וכן להורדת הקונטרס
באתר בעטלער
betler.org

ליקוטי הלכות או"ח דף ט"ז: -יז הל' השכמת הבוקר הלכה ה' אות ז- י"ב

ז) וְזֶה בְּחִינַת יָאֵר צֵיט, שֶׁהוּא הַיּוֹם שְׁמַת בּוֹ אָבִיו אוֹ אִמּוֹ, שְׁאוּמְרִים אֲזַי קָדִישׁ (שְׁלַחן עֵרוֹד יוֹרֵה רַעָה סִימֵן שַׁע"ו ס"ה בְּרַמ"א) וְנִמְתַּעֲנִין בּוֹ (שְׁלַחן עֵרוֹד אוֹרֵחַ חַיִּים סִימֵן תַּקס"ח ס"ח), כִּי אֲזַי עוֹסְקִין הַבְּנִים לְתַקֵּן וּלְהַעֲלוֹת נַפְשׁ אֲבִיהֶם וְאִמָּם שְׁמֹתוֹ וְהַמִּיתָה הִיא בְּחִינַת שְׁנֵה וּבְשִׁמְתֵקֵנִים וּמִשְׁנֵי אוֹתָם זֶה בְּחִינַת תְּחִיַּת הַמֵּתִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁנֵה, בְּחִינַת (דִּנְיָאֵל י"ב) וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲרַמַּת עֶפְרַיִם יִקְיָצוּ בְּחִינַת וּמִקָּמָם אִמּוֹנָתוֹ לִישְׁנֵי עֶפְרַיִם וְעַל-כֵּן בְּרַפְתּוֹ מַחִיָּה הַמֵּתִים מִתְּחִילִין, אַתָּה גְבוּר לְעוֹלָם אֲדֹנָי כִּי עֶקֶר תְּחִיַּת הַמֵּתִים הוּא בְּחִינַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם הוּא עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת דִּין הַנֶּ"ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת אַתָּה גְבוּר וְכו' (וּכְמִבְאָר בְּמָקוֹם אַחֵר שֶׁבְּכָל הַתְּפִלוֹת צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ כַּח הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת דִּין הַנֶּ"ל שֶׁהוּא בְּרַפְתּוֹ אַתָּה גְבוּר וְכו') וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים אֲזַי קָדִישׁ, כִּי קָדִישׁ הוּא שֹׁבַח נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד, כְּמוֹבָא, כִּי תִבְרַךְ כָּל גְּזִיזִין דְּפִרְזֵלָא וְכו', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ (תְּרוּמָה דָּף קכט) כִּי הַקְּדִישׁ נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַשִּׁיר שִׁיתַעֲרַר לְעֵתִיד וְעַל-כֵּן מִתְּחִילִין בּוֹ, בְּעִלְמָא דִּי בְּרָא כְּרַעוּתִיָּה", הֵינּוּ בְּחִינַת אִמּוֹנַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם שְׁאֵנּוּ מְאִמְנִים שֶׁבְּרָא הָעוֹלָם כְּרַצוֹנוֹ "וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתִיָּה", שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם שֶׁל לְעֵתִיד שְׁאֵז יִגְלֶה מַלְכוּתוֹ לְעֵין כָּל, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (זְכַרְיָה י"ב), "וְהָיָה ה' לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בְּיוֹם הַהוּא וְכו'". וְזֶהוּ, אִמּוֹן יֵהָא שְׁמִיָּה רַבָּא מִבְּרַךְ לְעַלְמֵי וְלְעַלְמֵי עִלְמָא יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְכו' לְעֵלָּא מִן כָּל בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא", שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת הַשִּׁיר שִׁיתַעֲרַר לְעֵתִיד הַנֶּ"ל שֶׁהוּא לְעֵלָּא מִן כָּל בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא וְכו' וְעַל-כֵּן אוֹמְרִים הַבְּנִים הַשֹּׁבַח הַנוֹרָא הַזֶּה בְּשִׁבִיל נַפְשׁ אֲבִיהֶם וְאִמָּם לְהַעֲלוֹתָם וּלְתַקְנָם, כִּי עֶקֶר תַּקוּנָם הוּא בְּבְחִינַת תְּחִיַּת הַמֵּתִים חֲדוּשׁ הָעוֹלָם, שֶׁזֶה נִתְעוֹרַר עַל-יְדֵי שֹׁבַח הַנוֹרָא שֶׁל הַקְּדִישׁ שֶׁהוּא שִׁיר הַנֶּ"ל שֶׁל לְעֵתִיד, שֶׁהוּא הָאֲשֵׁר הַמְּקוּהָ, כִּי אֲזַי יִבְרִי אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וְיַדְעוּ מַה שֶׁפְּעָלוּ יִשְׂרָאֵל הַבְּשָׂרִים וְהַצְּרִיקִים בְּעִבּוּרָתָם, אֲשֶׁרֵי הַמַּחֲכָה לָזֶה:

ח) וְעַל-כֵּן מִתְּעַנִּין בְּיוֹם הַיָּאֵר צֵיט, לְהַכְנִיעַ מְזוֹנָא דְּגוּפָא עַל-יְדֵי הַתְּעַנִּיָּת, כִּי עַל-יְדֵי כָּל הַנֶּ"ל זוֹכִין לְהַכְנִיעַ מְזוֹנָא דְּגוּפָא לְגַבֵּי מְזוֹנָא דְּנִשְׁמָתָא, כְּמִבְאָר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנֶּ"ל, עֵין שֶׁם הַתּוֹרָה הַנֶּ"ל מִתְּחַלְתּוֹ לְסוּפּוֹ וְאֲזַי תְּבִין דְּבְרִינוּ, בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ:

עֲנִין הַיִּאֲרָצִיִּט מְעוֹרָר כָּל אָדָם שֶׁעִדִּיין חֵי, שִׁישְׂאִיר דַּעַת הַהַשְׁגָּחָה בַּעוֹלָם, שִׁיחִיָּה מַה לְהַמְשִׁיךְ בִּיִּאֲרָצִיִּט שְׁלוֹ אַח"כ

עֲנִין הַיִּאֲרָצִיִּט יָדוּעַ לְהַתְּעוֹרָר לְקַבֵּל אוֹר הַצְּרִיקִים בְּיוֹם הַהִילּוּלָא, כִּאֵן ר' נֵתַן נִכְנַס לְהַסְבִּיר אֶת הַעֲנִין שֶׁל הַתִּיקוּן שֶׁהַבְּנִים מִתְּקַנִּים נִשְׁמַת אֲבִיהֶם, כָּל אַחֵר יִשְׂרָאֵל, מַה לִּי וְלִיִּאֲרָצִיִּט, אִיךְ זֶה נִכְנַס כִּאֵן בְּאַמְצַע הַעֲנִין, הַגֵּם שֶׁמִּסְתַּמָּא י"ל שֶׁהִיא אֲזַי אִיזָה יִאֲרָצִיִּט לִכְן הַתִּיחַס לְזֵהר ר' נֵתַן. אֲבָל יוֹתֵר עֲמוּק מִזֶּה, אֵנוּ רוֹאִים בְּהַמְשָׁךְ דְּבַרֵי ר' נֵתַן בְּאוֹת י' שֶׁהַכָּל בְּשִׁבִיל תִּיקוּן הַדַּעַת, כִּי כָּל חַיֵּי הָאָדָם הוּא הַמְשַׁכַּת הַדְּרוֹרוֹת, וְצָרִיךְ שֶׁהָאָדָם בְּעַצְמוֹ יִסְתַּכַּל עַל עַצְמוֹ בְּכָל־לִיּוֹת חַיִּי, מַה יִשְׂאָר מִהַיִּאֲרָצִיִּט שְׁלוֹ בְּעַצְמוֹ, הֵרִי לֹא חֵי כִּאֵן לְעוֹלָם, וְצָרִיךְ לְהַגִּיעַ לְשִׁכַּל הַנִּקְנָה, לְהַשְׂאִיר כִּאֵן בְּעוֹה"ז דַּעַת שֶׁל הַהַשְׁגָּחָה, לְסִמּוּךְ עַל ה', וְלַחִיּוֹת עִם הַתְּגִלוֹת הַכְּבוֹד.

גַּם בְּיָמֵי חַיִּיו יֵשׁ בְּחַי' תְּחִיַּת הַמֵּתִים בְּכָל יוֹם, כְּשֶׁמִּהַפֵּךְ הוֹשִׁיךְ לְאוֹר, יִרְיֵדָה לְעַלְיָה

הֵרִי שִׁיבּוֹלִים לְפָרֵשׁ אֶת הַדְּבַר עַל מְצִיאוֹת חַיֵּי הָאָדָם, בְּכָל־לִיּוֹת הַחַיִּים שְׁלוֹ, שֶׁזֶה עֵיקַר אֲמִיתוֹת הַעֲבוּרָה לְהַתְּדַבֵּק בְּאַמּוֹנָה מֵתוֹךְ בִּירוֹר הַמְּדַמָּה, לְהַפּוֹךְ לִילָה לְאוֹר יוֹם, ע"י הַבִּירוֹרִים וְהַיִּחִידוֹת

ליקוטי הלכות ח"א דף ט"ז - י"ז השבטת הבוקר ה' אות ז-יב

שעבר על האדם. שזהו גם בחי' ר"ה שבכל שנה. מציאות הדינים והבירורים, שבזה נבנה תכלית השגת הרעות. והנה כל האדם בכל יום צריך תחיית המתים, שצריך להתעלות מירידה לעליה, מעוה"ז שהוא בחי' מיתה ושינה, וצריך תחיית המתים, להתעורר מהשינה. כמ"ש 'ומקיים אמונתו לשיני עפר', שאדם יזכה לחיי עוה"ב, שיזכה להשיג אלקותו ית' לנצח.

ר' נתן אומר שלכן תחיית המתים בברכה שניה, שמתחלת 'אתה גבור לעולם אדני' כמו התיקון שיהיה לעתיד לבא, כך יש בכלליות האדם בראש השנה, ע"י הגבורות וקדושה של הצדיק שיכול להתפלל תפילה בחי' דין, ולכן ביום הארציית צריך מאד להתחבר לדעת של הרבי, לעסוק בהתבודדות, ולזכור שיארציית הוא בחי' תפילה בבחי' דין, ולעורר כח של התפילה של הרבי שיכול להתפלל תפילה בבחי' דין.

הקדיש מעורר התגלות ההשגחה שה' מנהיג העולם כרצונו, 'כרעותיה'

וזהו עוצם מעלת הקדיש, שאומרים בו 'בעלמא די ברא כרעותיה', הוא ענין חידוש העולם והשגחה פרטית, שה' מנהיג הכל כרצונו, וימליך מלכותיה, אנו מתפללים שיתגדל כבר שמו עכשיו שיתגלה השיר שיתער לעתיד, ועונים אמן יהא שמיה רבא וכו', לעורר בחי' השיר שיתער לעתיד לבא. כלליות התעלות הקדושה בכמה מדרגות.

וזהו ענין קדיש על אביו, כי האבא שזכה לנקודת האמונה, כעת מעוררים זאת מחדש, להפוך הגבורות לשיר ושבח החדש הזה, השבח הנורא של העתיד, הוא האושר המקווה, התכלית שבכל יום ישיג ג"כ בחי' תוכחה של הצדיק שמאיר אמונה והשגחה פרטית וידיעת ה' ודביקות בה'. דרך לברר המדמה, ובזה יתנגן הניגון.

ואז יכירו אותו ית' ויראו מה שפעלו הכשרים בעבורתם, אשרי המחכה, מה שאדם זוכה בכל התעוררות, בכל רצון וכל לימוד. זוכים להכיר את ה'.

כמו יארציית של הנפטר, שנשלם מקיף שלם, כך כל אדם כשהוא חי, בכל ר"ה נשלם המקיף, ומתחיל מחדש

וזהו ענין התענית ביארציית, להגביר קול יעקב על ידי עשיו, בכל שנה מסתיים תקופת השנה, וכן בכל אדם בר"ה שלו הפרטי, שורש נשמתו למעלה שנסתלק, מקיף הגלגלים בחי' לילה ויום, חורף בחי' לילה וקיץ בחי' יום, כשנגמר השנה היינו סיבוב לילה ויום, היינו שנהפך ירידה ודין לאור שיר חרש, ע"י שעסקו באמונה בתוקף החושך והלילה. והעיקר להמשיך הרעות והרחמנות, שהבנים צריכים לתקן את הגבורה בקדושה לבא חזרה לאמונה ובטחון, ע"כ רחמי האב על הבן, רחמים זה תפילה.

ובזה זוכים לניגון של חידוש העולם, כל ענין הארציית לכל אדם, להבין שזה כל חיך, בשביל זה אתה חי בכל שנה ושנה עוד שנה חרשה, להעלות כל הנפילה לגלות כבוד ה' מחדש, ולעשות נחת רוח לפני ה'.

וזהו דור ודור אמונתו, זה נפלאות גדולות שברור כזה נמוך עוד מחזיקים באמונה. עיקר קיום העולם ע"י המשכת האמונה מדור לדור, והכל רק בשביל בירור האמונה. לגלות אמונה בכל דור ודור מחדש, זה שליחות אורגינלי לכל אדם, בכל דור. ה' יזכנו לצאת מהסגר והקטנות

לשמוע תוכחה של הצדיק ולקבל רוח חיים אמן.

התענית מגביר מזונא דנשמתא, שלא יחשוב בעת האכילה על התאוה כי אם על השי"ת

ולכן יש ביארצייט בחי' תענית, להגביר מזונא דנשמתא, ועיקר עיקר מזונא דנשמתא, כשהוא אוכל, לא חושב על התאוה, אלא על השי"ת, ושומע את התוכחה של הצדיק שמחיה, ולא עוזב את זה, וחושב על הרוחניות של הדבר, זהו מזונא דנשמתא. וניצול מעקב עשוי שמפיל את האדם לתוך קטנות, שע"ז שמונח בתאוות, לא יכול לחשוב על ההשגחה.

ט) ועל-כן נוהגין זאת בכל שנה ביום שמת בו אביו או אמו, כי תקופות השנה שמסבב השם יתברך ומקיף הגלגלים בכל שנה הוא בחינת תקופות הימים, כי כמו שבכל יום יש יום וליילה ערב ובקר, כמו-כן בכלליות השנה יש קיץ וחרף, שהם בבחינת יום וליילה כי בחרף הלילות ארבים ונחשב לגבי קיץ לבחינת לילה והקיץ שבו הימים ארבים הוא בבחינת יום לגבי החרף וכמו שכתוב (תהלים ע"ד), "לך יום אף לך לילה וכו' אתה הצבת גבלות ארץ קיץ וחרף אתה יצרתם" וכל סבוב השנה הוא בבחינת סבוב היום והלילה ערב ובקר, שהוא בחינת חשפת הגלות שדומה ללילה ואור הגאולה, שהוא בחינת בקר, בחינת כלליות העולם הזה שנקרא לילה כנגד חדוש העולם, שהוא בחינת עולם הבא, שהוא בחינת אור יום כמובן למשכיל, שכל הנ"ל הם בבחינה אחת. ועל-כן כשמסבב שנה על נפש המת צריכין הבנים לעסק בתקונו כנגמר השנה שהוא בחינת סבוב לילה ויום, שבהם נעשה בחינת תקון של חדוש העולם, שהוא בחינת אור יום שבא אחר חשכת לילה על-ידי שהתחזקו באמונה בכל תקף החשך של הלילה, שהוא בחינת הגלות, בחינת העולם הזה, שזה המת שהיה בעולם הזה ועכשיו הוא צריך לעלות למקומו לכל הבחינות הנ"ל, שהם בחינת אור כנ"ל, ועל-כן אז עוסקין הבנים בתקונו על-ידי הקדיש וכו' וכנ"ל גם בכל שנה ושנה יש ראש השנה שאז עקר כל התקונים וכמבאר היטב בהתורה הנ"ל כי מראש השנה נמשכין התקונים הנ"ל על כל השנה בלה ועל-כן בכל התחלת שנה של נפש המת, שהוא ביום היאר צייט, צריכין לעסק בתקונים הנ"ל וכנ"ל:

י) כי על הבנים חל התקון, כי עקר הוא הדעת דקדשה שצריכין לתקנו על-ידי בחינת הנ"ל והדעת הוא בחינת רחמנות שנמשך מאב לבן, כמו שמבאר שם על מאמר רבותינו זכרונם לברכה (בראשית רבה וירא פרק נ"ד), עד כאן רחמי האב על הבן וזהו (ישעיה ל"ח), "אב לבנים יודיע אל אמתך" כי הדעת והרחמנות הם בחינה אחת כנ"ל ועל-כן הבן דיקא עוסק בתקון אבותיו, כי הוא צריך לתקן הדעת הנמשך מאב לבן שמשם נולד שהכל נתקן על-ידי בחינת הנ"ל, שעל-ידי זה זוכין להנגון והשיר של חדוש העולם שהוא עקר התקון, שבשביל זה בא האדם לעולם ובשביל זה עקר החיוב והמצוה להשאיר בנים אחריו, הכל בשביל תקון הדעת הנ"ל, שהוא תקון האמונה שמתבררת מדור לדור בבחינת (תהלים ק') ועד דור דור אמונתו, בחינת (שם קמה) דור לדור ישבח מעשיך וכו', בחינת (שם קי"ט) לדור דור אמונתך בוננת ארץ, שעקר קיום העולם מדור לדור, בחינת בוננת ארץ ותעמוד, הוא רק בשביל ברור האמונה שמתבררת מדור לדור, בחינת לדור דור אמונתך וכנ"ל ברוך ה' לעולם, אמן ואמן:

הבנים משלימים בעבודתם מה שהחסירו אביהם

ר' נתן מביא כאן ענין יארצייט שמתענים ואומרים קדיש, כך היה המנהג להתענות אפי' אצל חסידים, ר' נתן מבאר בזה, מסתמא היה ענין שר' נתן הזכיר הענין הזה, אך בוודאי ר' נתן בא לבאר מהו תיקון הבנים להוריהם, איזה אחריות שיש בזה.

לאחר שגילה לנו מהו כלליות העבודה, כל אחד יסתכל על עצמו, אתה לא תחיה לעולם, תבא לענין שלך ואח"כ תלך מדרגא לדרגא בענין שלך. שלימות הדבר הוא שכל הנקנה. כמ"ש לעיל, שאדם צריך לבא לנקודת השלימות שלו.

ר' נתן אומר שהוא תיקון בחי' מיתה, כי הבנים יכולים לעורר טובה לנפש אביהם, להוציא מבחי' מיתה, שזה נמשך ממה שחסר השלימות שלהם, מה שיש לתקן מה שעשו בעולם הזה, יש הרבה מדרגות עד אין סוף. כי יש הרבה מה לתקן בעולם בלי שיעור, ובכח המעשים טובים יוכלו ללכת הלאה והלאה.

עבודת יום היארצייט הוא תיקון הקטנות בגבורה דקדושה של הבעל כח הגדול

זהו כח וגבורת הצדיק, ביום היארצייט צריך להתגבר בעבודה, א' שהוא קצת בקטנות כזה, לומדים משניות פשוט וכו', אך עם הגבורות מתגברים לעורר הנפש, והעיקר הוא ברכת מחיה המתים, היינו שכל יהודי בוודאי יקום ויחזור לחיות, אנו מאמינים שכל ישראל יחיו, הנשמה חי לעולם, וזה בברכה שניה אתה גבור לעולם אדני, כי הכל נמשך מגבורה דקדושה.

עוד מבאר ר' נתן ענין הקדיש, שהוא שבח נורא שמשבר כל המחיצות של ברזל, וההתחלה הוא יתגדל ויתקדש שמיה רבא שיתגדל שם ה', נושא המאמר הוא לחשוב מגדולת ה' והשגחה פרטית, להביך מה זה שמיה רבא, כרעותיה, להביך שהעולם כרצונו, וימליך מלכותיה אז יתגדל השיר שיתער לעתיד, ויתרומם וכו' לעילא מן כל ברכתא, לעלם ולעלמי עלמאי היינו מחשבה דיבור ומעשה, בכל דבר יהיה שירות ותשבחות למעלה. לעילא וכו'.

וצריך לעורר ולהמשיך מציאות השיר והשבח החדש שעוד לא היה מעולם, וזה נעשה ע"י הקדיש, בפרט ביארצייט שמתענים ומכניעים מזונא דגופא והמרמה, והנה היארצייט הוא סיום של שנה, שנה של לילות וימים, לילה הוא ירדות עוה"ז, וצריך לתקן הכל, והסיום של השנה, הוא לבא לדעת חדש של שיר שיתער לעתיד. לבא לשיר חדש.

כשבאים לרביה"ק על ר"ה משלימים את תיקון השנה, בגבורה דקדושה, בבחי' היארצייט שלנו בעצמינו

אצל כל אדם יש בחי' ראש השנה, שאז עיקר כל התיקונים של הגבורות, שזוהו ענין תיקון ר"ה שצריך לתקן בחי' הגבורות, שזוהו סוד גרול מאד שאין אנו יודעים עד היכן הרברים מגיעים, וכמו שאנחנו בזה העולם שצריך להתטהר בכל שנה ושנה לבא לרבינו בתשובה, להמתיק כל הדינים, להתחיל מחדש לגלות מלכות ה' בגבורה דקדושה, לזכות לאור הרעת, שנה של זכרינו לחיים, חיים שנקרא חיים. וכל זה אינו רק על האנשים החיים אלא גם על המתים.

ובעיקר שהבנים צריכים לתקן את אביהם, כי כל אבא המשיך דעת מדור הקודם, כי בכל דור ודור ישבח מעשיך, עד דור ודור אמונתו, כל דור מברר את האמונה מחדש, אתה השליח

ברור הזה גילוי חדש שלא היה מקודם לכן, הוא היה השליח ברור הקודם, ואנו ממשיכים כח האמונה שהוא גילה, ועי"ז יתגלה השיר שיתער לעתיד.

יא) וזהו מה שאמר רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ט"ו), כל הנפנה ונוטל ידיו ומניח תפלין וקורא קריאת שמע ומתפלל באלו קבל עול מלכות שמים שלמה הנפנה, ודוחה המותרות זה בחינת הכנעת ובטול מזונא וגופא, שמשם כל המותרות ונוטל ידיו, זה בחינת נטילת ידים הנ"ל על ידי מימי הדעת ומניח תפלין זה בחינת דעת ומניח שזוכין עכשיו על ידי הצדיק הנ"ל שהוציא הדעת מהסטרא אחרא וכו' כנ"ל וקורא קריאת שמע, זה בחינת תקון האמונה שנעשה על ידי זה כנ"ל, ומתפלל, כי עכשיו הוא תקון התפלה בשלמות, כי אחר כך, אחר שהכרח להתפלל בבחינת דין כדי להוציא הדעת מהסטרא אחרא כנ"ל, אחר כך מתקן תקון התפלה בתקונו, שהוא בחינת רחמים ודעת, שזה עקר תקון התפלה כנ"ל, כי עקר התפלה להמשיך חסדים, לעורר בחינת חדוש העולם, בחינת עולם חסד יבנה לעורר השיר של חסד שיתער אז, שזהו בחינת רבוי השירות ותשבחות שאומרים בשעת התפלה וכנ"ל ואזי הוא מקבל עול מלכות שמים שלמה בודאי, כי על ידי שממשיך בחינת התקון של חדוש העולם כנ"ל, על ידי זה מתגלה מלכותו וממשלתו וכו' בשלמות, כי עקר התגלות מלכותו יתברך יהיה אז, כמו שכתוב (זכריה יד) "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא וכו'" וכתוב (תהלים צז) "ה' מלך תגל הארץ" "ה' ימלך לעולם ועד" (שמות טו), וכן הרבה שגאמר על התגלות מלכותו לעתיד, ומשם אנו ממשיכים קבלת עול מלכות שמים שלמה עתה כפי עבודתנו שהכל בשביל זה להמשיך עלינו קדשת חדוש העולם בזה העולם המעשה דיקא, שעל ידי זה יזכה כל אחד כפי חלקו להשיר וכו' של חדוש העולם, שהוא חלקו לעולם הבא:

וזהו ענין יפנה ויטול ידיו, טהרת הידיים. ותפלין הוא סדר עשרה מיני נגינה, להחיות עצמו בשיר מרובע, לדעת מה' בכח התפלין לזכור שיש השגחה ונפלאות. זהו שיר משולש, וקורא ק"ש מתקן האמונה, אמונתך בלילות, בחושך. בכיסוי. להאמין באמונה גדולה שאין עוד מלבדו, שאין שום טבע כלל. הוא שיר כפול המשכת המוחין, וכשמתפלל הוא עיקר המשכת רוח נבואה, הוא שיר פשוט.

וכל זה לאחר שהתפלל בבחי' דין להוציא הדעת מהסט"א, אח"כ מתקן תיקון התפילה כתיקונו, כי עכשיו כלל התפילה הוא רחמים ותחנונים והתגלות הדעת, תפילה ממשיך על אדם התחדשות וקרבת ה'. וכך מתעורר השיר, ויכול ללכת מדרגא לדרגא.

ועי' התפילה מתגבר השיר, עוד ועוד. ר' נתן אומר אשרי מי שזוכה להתפלל בכונה בהתעוררות גדולה, ואזי מקבל מלכות שמים שלימה בודאי, זהו כלליות עבודת ה'. שממשיך תקון חידוש העולם, והיה ה' למלך על כל הארץ. ה' מלך גאות לבש, שיתעורר לחשוב ולהתבונן שעכשיו ה' מלך, ובזה אנו ממשיכים עול מלכות שמים שלימה, לפי מה שאנחנו מתקדמים בד' מדרגות השיר, להכניע הרע ולהתרבק בטוב, בחי' מלכות וקדושה, והכל בשביל להמשיך אמונת חידוש העולם בעולם המעשה דייקא.

ובזה מתעורר ר' נתן מתוך בחי' היארציטי, קודם תבנה את החיים שלך, אח"כ יהיה איזה היארציטי, שאתה חי והולך מדרגא לדרגא, שזה עיקר חלק החיים של האדם.

עיקר קבלת עול מלכות שמים לברר המדמה

וכלל מה שנתגלה כאן באות יא שעיקר קבלת עול מלכות שמים, הוא ההכנעה והביטול, כי כל תאוה שאדם נכשל יש שם ניצה"ק שנפלג, וצריך בירור המדמה, להתנהג אחרת, לא להמשך אחר הרצון הגשמי אל התאוה, להכניע הרצון, ולהפוך אותו להשגת הרעת ובירור המדמה. כשמונח בתאוות אינו יכול להחזיק. ולכן כשאדם קורא ק"ש ומזכיר יציאת מצרים וממשיך מוחזק ורוח נבואה, ואמונה שאין עוד מלבדו, אמונה ברורה ופשוטה, לכן צריך לחפש מנהיג אמת שילמד לך אמונה, עד שתבא לתפילה מתוקה, גם שלא יכלת מקודם, הנה אתה כבר יכול לגשת לשחרית עם גישמאק ולצאת משם עם השגות אלקות ודביקות, ולזכור את ה' והלב מאיר לכל היום כולו. לחשוב מה'. ולדעת מהשגחה פרטית. וכל מה שקרה, תיכף יודע שזה השגחה פרטית. ולומר ומתפלל בהרגשה אחרת לגמרי.

זהו התגלות מלכות ה', ה' מלך על כל הארץ, כל יום מלכות חרשה, וכך ממשיך חידוש העולם בכל יום מחדש.

יב (ועל-כן היה עקר יציאת מצרים בחצות, כמו שכתוב שם, "בחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים" כי עקר יציאת מצרים היה על-ידי מטה משה ואהרן, שהם בחינת תפלה, בבחינת דין, בחינת (שמות ז) והשלף לפני פרעה יהי לתנין וכו' כנ"ל על-כן היה עקר יציאת מצרים בחצות הלילה, כי אז מתעורר כוח התפלה בבחינת דין כנ"ל וזה שאמר רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ג), מכדי משה לא ידע חצות אימת דוד היכי ידע? אלא דוד סימנא הוי ליה, כי כנור היה תלוי למעלה ממטתו של דוד וכו', כי בימי משה עדין לא נשלם בשלמות התקון של התפלה בבחינת דין הנ"ל. ועל-כן היה עדין אחריה גלות ועל-כן לא היה יודע עדין לכוון היטב בחינת חצות אימת שנמשך מהתפלה הנ"ל כנ"ל, אבל דוד הוא משיח, שהוא יזכה לזאת התפלה בתכלית השלמות, שעל-ידי זה תהיה הגאולה שלמה שאין אחריה גלות, שזהו בחינת (תהלים מה) חגור חרבך על ירך גבור וכו' עד עמים תחתיך יפלו בלב אויבי המלך וכן הפסוק (שם ק), "מטה עוזך ישלח ה' מציון וכו'" שמביא שם בהתורה הנ"ל לענין התפלה הנ"ל נאמר עקרו על דוד משיח, שעליו נאמר (שם), "נאם ה' לאדוני שב לימיני עד אשית איביך הרום לרגליך מטה עוזך וכו'" כי הוא יגמר הגאולה בשלמות, כי הוא יושב לימין השם יתברך, עד ישית אויביו הרום לרגליו וכו' ועל-כן דוד השיג זמן חצות שהוא מתעורר על-ידי התפלה הנ"ל כנ"ל, וזהו בעצמו מה שכתוב שם, דוד כנור היה תלוי למעלה ממטתו וכיון שהגיע חצות לילה רוח צפונית מנשבת בו והיה מנגן מאליו, הינו בחינת הנגון הנפלא המבאר שם שהוא נמשך על-ידי התפלה כמו שכתוב שם ועל-כן הוא מתעורר על-ידי רוח צפונית דיקא, שהוא בחינת גבורות, בחינת התפלה, בבחינת דין הנ"ל ומשם היה יודע דוד חצות אימת, כי עקר בחינת חצות, שהוא בחינת התעוררות השנה, שהיא בחינת הגאולה, כי הגלות נקרא שנה "חשפת לילה". והגאולה נקרא התעוררות השנה, כמו שכתוב (שם ע"ח), "ויקץ כישן ה'", כל זה נמשך על-ידי התפלה בבחינת דין הנ"ל, שזה הכח מתעורר בחצות לילה כנ"ל, שממש מתעורר קול הנגון הנ"ל כנור של דוד על-ידי רוח צפונית דיקא ועל-כן על-ידי זה דוקא היה יודע חצות אימת והיה קם ועוסק בתורה, כי הכל בחינה אחת כנ"ל:

משה רבינו לא ידע חצות אימת, שעוד לא הושלם תיקון התפילה בבחי' דין, אך בכחו של פינחס ודוד מלך ישראל נשאר עד דור אחרון כח הצדיק שלוהם בגבורה ועוז להציל נשמת ישראל מפי התנין

כאן חוזר ר' נתן לענין חצות, כי יציאת מצרים היה בחצות הלילה, השלך לפני פרעה יהי לתנין, שזה מתגלה במטה משה ומטה אהרן, ור' נתן שואל, מה שאמרו חז"ל כחצות הלילה אני יוצא, דוד כן היה ידע אימת חצות. כי משה היה לפני חטא העגל, עוד לא המשיך התיקונים, לכן היה אחרי הגאולה ראשונה גלות, אך אח"כ נתגלה בחי' פינחס בחי' השארת הצדיק בכל דור, גם בדורינו, שזהו הרומח, מטה עוז, כח הצדיק הבעל כח.

וזהו כח של חרבו של דוד המלך, תגור חרבו על ירך, דוד היה לו חרב כזה, מטה עוזך ישלח ה' מציון, כל התהלים צועק משונאים ואויבים, כי עיקר כח הצדיק נמשך ללחום נגד הקליפות, ולהתעורר מחדש לתקן עוה"ז, דוד המלך היה בזה בשלימות משה היה לפני כן, אז התחיל התיקון, השלך לפני פרעה יהי לתנין, וההמשך בכחו של דוד מלך משיח שהוא גבור, עמים תחתך יפלו, כי מטה עוזך וכו', לשבר הקליפות והדינים. לבטל אחיזת הקליפות מכל נפש.

ניגון הכינור של דוד מעורר מהשינה ומחזיר את כל הדעת שהוציא הצדיק מפי הנחש

עד שנתגלה הכינור שמנגן ברוח צפון את השיר הנפלא שיתער לעתיד ברוח רגבורה, שיתהפך הקטנות לגלות, ואזי מתעורר מהשינה עם ניגון של לימוד התורה, ושירות ותשבחות לה', כי נשבר הדין והנחש חייב להקיא כל הדעת שבלע, ויקץ כישן ה' לגלות מלכותו, ובזה המאמר מתגלה דרך ברור בעבודת ה', איך ללכת עם ה', לחזור עם ה', בתמימות. כך ראינו את אנ"ש היו חושבים מהשי"ת.

שאלנו את ר' לוי יצחק האם זה גם בחסידות ברסלב העיקר התכלית רק לחשוב מה? הוא תמה ושאל, האם יש כאלה שחושבים לא ככה, הרי זה עיקר הדרך של רביה"ק. וזה כל התכלית של חצות והתבודדות.

זה מה שרבינו מלמד לעסוק בכל יום, להרגיש בכל יום התחדשות בעבודת ה', ובמשך היום לזכור היטב מציאות אמיתת האמונה בחידוש העולם, והשגחה, וזוכה לראות ניסים ונפלאות ע"י התפילה, וזוכה באמת לברר המדמה, לזכור את ה' באמת בכל מה שעושים, וכך נזכה לשנות ממימי הנהר היוצא מעדן להשקות את הגן בשיר פשוט כפול משולש מרובע אמן.

והנה זכינו ללמוד חמש הלכות בהל' השכמת הבוקר, ה' הלכות שר' נתן מלמד אותנו איך לחיות בתכלית התמימות, דרכי עבודת ה', איך לבנות את האמונה, לצאת מבלבולים, ולחשוב מהשי"ת. שזהו עיקר השכמת הבוקר, ה' יזכנו להתעורר בכח ההלכות הקדושות האלה. ויומשך השיר שיתער לעתיד אמן.